

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Departementet

Den 16. juli 2022
FVM 190

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1217/2009 for så vidt angår omdannelsen af Informationsnettet for Landøkonomisk Bogføring til et informationsnet om landbrugsbedrífers bæredygtighed

KOM (2022) 296

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1217/2009 for så vidt angår omdannelsen af Informationsnettet for Landøkonomisk Bogføring til et informationsnet om landbrugsbedrífers bæredygtighed. Forslaget omfatter indsamling og udarbejdelse af økonomiske, sociale og miljømæssige oplysninger for europæiske landbrugsbedrífte. Herudover lægger forslaget op til at øge fleksibiliteten i det juridiske grundlag via delegation af beføjelser til Kommissionen.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2022) 296 af den 22. juni 2022 fremsat forslag om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1217/2009 for så vidt angår omdannelsen af Informationsnettet for Landøkonomisk Bogføring (FADN) til et informationsnet om landbrugsbedrífers bæredygtighed (FSDN). Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 22. juni 2022.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og indhold

Ændringsforslaget er en del af Kommissionens Jord til Bord-strategi, og skal bidrage til overvågning og evaluering af den fælles landbrugspolitik og omfatter en omlægning af det eksisterende Informationsnet for Landøkonomisk Bogføring til Informationsnettet om landbrugsbedrífers bæredygtighed (FSDN). FADN har eksisteret siden 1965 og giver mulighed for at vurdere bedrífernes økonomiske og finansielle situation. Omlægning til FSDN vil tilføje en miljømæssig og social dimension til den økonomiske dimension.

Kommissionen anfører, at der er potentiale i at sammenkoble FSDN data med de eksisterende data fra de integrerede landbrugsstatistikker i Eurostat og data fra den fælles landbrugspolitik integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, der anvendes til administration af støtteordningerne i den fælles landbrugspolitik. Der lægges vægt på, at data indsamles én gang og anvendes flere gange. I den efterfølgende gennemførelseslovgivning til FSDN planlægges at etablere et entydigt bedriftsidentifikationsnummer på EU-niveau, der oplyses til Kommissionen. Afleveringen af data til Kommissionen vil således ikke længere være baseret på anonymitet, men på fortrolighed. Identifikationsnummeret vil bidrage til Kommissionens muligheder for at sammenkoble data i analyseøjemed. Kommissionen er opmærksom på, at det kan være nødvendigt med tilpasninger af øvrige retsakter for at etablere denne sammenkobling.

Ændringsforslaget anvender en juridisk arkitektur, som i udstrakt grad delegerer beføjelser til Kommissionen. Det overordnede formål med forslaget er at forbedre muligheden for at overvåge og evaluere den fælles landbrugspolitik. Der etableres et nyt dataindsamlingsystem FSDN, som udover økonomiske og finansielle data også skal omfatte indsamling af sociale og miljømæssige oplysninger på landbrugsbedriftsniveau.

Kommissionen tillægges beføjelser til at fastsætte regler for, hvilke data, der skal indsamles via bedriftsskemaet både til regelmæssige og særlige ad hoc undersøgelser. Tillige får Kommissionen beføjelser til at fastsætte regler om datalagring, datakvalitet og -validering, anvendelse af data, adgang til og overførsel af primære data, behandling af primære data, kombination af data med andre datakilder, proceduren til sikring af tilgængeligheden af detaljerede og aggregerede data, kompatible datalagrings- og udvekslingssystemer, behandling af afslag på levering af data, samt om forpligtelser for slutbrugere af videnskabelige data og andre interesseparter.

Herudover giver forslaget mulighed for, at medlemsstaterne kan vedtage regler, der pålægger den individuelle landbrugsbedrift at fremlægge de krævede oplysninger i modsætning til i dag, hvor deltagelse i undersøgelsen er frivillig. Forslaget giver endvidere mulighed for, at medlemsstaterne kan finansiere en økonomisk honorering af den enkelte landmand for deltagelse i FSDN, ligesom der er mulighed for at foretage benchmark-rapportering på bedriftsniveau. Der er tillige krav om, at bedriftsskemaet skal indeholde data, som gør det muligt at kontrollere oplysningernes korrekthed på stedet.

Forslaget giver mulighed for, at medlemsstaterne kan få en fast godtgørelse pr. bedriftsskema for rettidig fremsendelse af FSDN-oplysninger til Kommissionen fra de regelmæssige- og særlige ad hoc undersøgelser. Herudover giver forslaget mulighed for, at Kommissionen kan yde finansielle engangsbidrag til medlemsstater, såfremt etablering af FSDN nødvendiggør betydelige tilpasninger af det eksisterende nationale FADN.

Kommissionen lægger op til, at forordningen skal træde i kraft, så regnskabsåret 2025 bliver det første år med FSDN-oplysninger.

Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

Ændringsforslaget supplerer den eksisterende basisretsakt, og vil efterfølgende medføre ændringer til eksisterende delegerede retsakter og gennemførelsesbestemmelser. Ændringsforordningen finder umiddelbar anvendelse i Danmark. Herudover er gældende dansk ret på området Lov om Danmarks Statistik.

Konsekvenser

Forslaget om at indføre et entydigt identifikationsnummer kan have lovgivningsmæssige konsekvenser i forhold til ansøgninger om landbrugsstøtte fra 2025, hvis identifikationsnumre ikke længere må indeholde personlige oplysninger.

Kommissionen angiver, at der ikke er foretaget en konsekvensanalyse, da forslaget er af meget teknisk karakter, og der er kun begrænsede politiske valg for Kommissionen. Dog vurderer Kommissionen, at omdannelsen af FADN til FSDN vil medføre yderligere omkostninger og en vis byrde for medlemsstaterne især på kort sigt. Der vil være behov for ændringer i dataindsamlingsmetoderne og/eller IT-tilpasninger, mens Kommissionen vurderer, at omkostningerne og byrden vil falde på længere sigt.

Forslaget omhandler modtagelse af eksisterende økonomiske og finansielle data fra landbrugsbedrifterne, som i dag modtages af Danmarks Statistik fra bedrifterne. Herudover forventes det, at Kommissionen i de efterfølgende retsakter vil pålægge medlemsstater at modtage data fra landbrugsbedrifter inden for Fødevarerministeriets ressort og Miljøministeriets ressort. Efterlevelsen af kravene indebærer, at der løbende vil være behov for national koordinering af indsatsen mellem Landbrugsstyrelsen, Danmarks Statistik og Miljøstyrelsen, hvor det vil blive afsøgt, i hvor høj grad de kommende krav til FSDN vil kunne imødekommes ved samkøring af eksisterende registre.

I dag foretages dataindsamling til FADN ved, at landbrugsbedrifternes revisorer indsender et udvidet regnskab til Danmarks Statistik. Den eksisterende stikprøve er på 1.600 bedrifter. Kommissionens betalingen pr. bedriftsskema udgør omkring 24 pct. af de samlede danske omkostninger, der i alt udgør ca. 9,2 mio. kr.

Forslaget til ændring af basisretsakten giver ikke mulighed for at vurdere de finansielle konsekvenser for de involverede myndigheder yderligere, idet de detaljerede bestemmelser er delegeret til Kommissionen og forelægges senere i Kommissionens gennemførelsesretsakter til FSDN.

Forslaget åbner mulighed for, at Kommissionen kan ændre kravene over tid gennem brug af delegerede retsakter og gennemførelsesbestemmelser. Den fleksibilitet må det forventes, at Kommissionen senere vil gøre brug af for at imødekomme nye brugerbehov. Det kan øge omkostninger og svarbyrde, men da det konkrete indhold af fremtidige retsakter ikke er kendt, er der ikke mulighed for på nuværende tidspunkt at give et skøn over de fremtidige meromkostninger eller svarbyrden.

Kommissionen har oplyst, at det ikke forventes, at medlemsstaterne skal ændre den eksisterende stikprøve og derfor forudses ændringsforslaget, når det er implementeret, at medføre en mindre nettoforøgelse af indberetningsbyrden for erhvervslivet. Det skyldes primært, at der også skal indsamles oplysninger om sociale og miljømæssige forhold, hvor det forudses, at ikke alle oplysninger kan frembringes ved samkøring af eksisterende registre.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter grundlæggende omlægningen fra FADN til FSDN. I lyset af det langt større fokus på sociale og – ikke mindst – miljø- og klimamæssige forhold i relation til landbrugs- og fødevarerproduktion er det en nødvendig og rigtig udvikling. Den grundlæggende opbakning til forslaget har dog en række betingelser.

Kvaliteten i de nuværende FADN-data må ikke blive undermineret. FADN har i over 50 år leveret værdifuld information om landmændenes økonomiske og finansielle situation i de forskellige EU-lande og det skal fortsat være et helt centralt element i FSDN. Generelt er det vigtigt, at der er et højt databeskyttelsesniveau, hvis der anvendes data på bedriftsniveau. Særligt er det afgørende, at data, der leveres til statistiske formål, ikke kan eller må anvendes til kontrol og sanktionering af individuelle bedrifter. Data skal behandles som anonyme, og der må ikke vedlægges noget bedrifts- eller person-id.

Landbrug og Fødevarer finder ligeledes, at nye variable skal vurderes på gyldighed og kvalitet. Når det vurderes at tilføje nye miljømæssige og sociale variable til FSDN, er det vigtigt, at de kun tilføjes, hvis de kan opfylde en række kriterier vedrørende gyldighed og kvalitet af de leverede data. Data skal være valide, sammenlignelige mellem medlemslandene, mulige at indsamle og af høj kvalitet. Eksempelvis er nogle af de områder, der anses for at være omfattet af FSDN på området for den sociale dimension subjektive og ikke-sammenlignelige.

Desuden bør det sikres, at der kun indsamles data på bedriftsniveau inden for de potentielle nye områder i FSDN, hvor det er relevant, nødvendigt og af en tilstrækkelig kvalitet. Tilsvarende bør kontroldata og oplysninger om potentiel manglende overholdelse af lovgivning eller kriterier for støtte-berettigelse, som er udviklet af offentlige myndigheder, ikke leveres til FSDN til statistiske formål. Data indsamlet af betalingsorganer og gennem arealovervågningssystemet bør kun gives til FSDN med landmandens samtykke.

Landbrug & Fødevarer finder det derudover vigtigt for de indsamlede datas validitet og kvalitet, at deltagelse i undersøgelser fortsat er frivillig for landmanden. Det gælder især, hvis den administrative byrde

ved deltagelse stiger i fremtiden. Derfor er det også positivt, at medlemslandene får mulighed for at betale landmændene for at deltage i statistiske undersøgelser.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at de andre medlemsstater generelt vil støtte forslaget, dog har der været tilkendegivelser fra flere medlemsstater om en betydelig skepsis i forhold til, at bedrifterne ikke længere kan bibeholde anonymitet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter hensigten med at etablere et nyt dataindsamlingsystem (FSDN), der kan bidrage til vurderingen af landbrugssektorens bæredygtighed og dermed bidrage til overvågning og evaluering af den fælles landbrugspolitik. Regeringen anerkender ligeledes behovet for at have en vis fleksibilitet i retsgrundlaget med hensyn til at ændre dataindsamling på grundlag af ændrede brugerbehov. Regeringen finder generelt, at der bør sikres en enkel og omkostningseffektiv dataindsamling, herunder i forhold til fysisk kontrol og ad hoc undersøgelser. Regeringen finder, at væsentlige elementer og definitioner bør fastlægges i selve forordningen. Det vedrører især regler for dataindsamlingsmetoder, antallet af variable, antallet af særlige ad hoc undersøgelser og anvendelse af fysisk kontrol på stedet. I de tilfælde, hvor det besluttet at delegere beføjelser til Kommissionen, bør denne delegation afgrænses tydeligt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.